

13 Νοεμβρίου 2008
Αριθμ. Πρωτ.: 18989/2006
Ειδικός Επιστήμονας: Γιάννης Κωστής ☎ 210 72 89 745

Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ.

Περιφερειακό Υποκατάστημα *****

- 1. Γραφείο Διευθύντριας**
- 2. Τοπική Διοικητική Επιτροπή**

Θέμα: «*Η από 21.12.2006 ένσταση της κυρίας ******»

Ο Συνήγορος του Πολίτη ερευνά αναφορά που παρέλαβε από την **κυρία ***** (Α.Μ. *****)**, η οποία ζητάει την παρέμβαση της Αρχής, διαμαρτυρόμενη για την ζημία την οποία έχει υποστεί εξαιτίας παράλειψης εκ μέρους του Υποκαταστήματός σας να προχωρήσει, εμπρόθεσμα, σε οφειλόμενη ενέργεια.

Συγκεκριμένα, όπως υποστηρίζει στην αναφορά της η κυρία *****, με τη με αριθμ. πρωτ. 25130/28.12.1994 Απόφαση Δ/ντή του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ ***** ακυρώθηκε η ασφάλισή της στο Ίδρυμα για την χρονική περίοδο 1.1.1972 – 30.12.1985, (4018 η.ε.) και αποφασίστηκε η μεταφορά, για λογαριασμό της ασφαλισμένης, στο Μ.Τ.Π.Υ, του ποσού των 342.661 δρχ. που αντιστοιχούσε στην ακυρωθείσα ασφάλιση. Όμως το παραπάνω ποσό αποδόθηκε τελικά, όχι εντός της ισχύουσας προθεσμίας του ενός έτους, αλλά στις **2.12.2005, δηλαδή με καθυστέρηση έντεκα ετών**, με αποτέλεσμα να αναγνωριστεί από το Μ.Τ.Π.Υ, (λόγω αναπροσαρμογής της οφειλής με τις αποδοχές του χρόνου κατάθεσης του ποσού), μέρος μόνο της προϋπηρεσίας της κυρίας ***** για δε την αναγνώριση της υπόλοιπης, να απαιτείται η εξόφληση πρόσθετης οφειλής ύψους 6.359 ευρώ.

Όμως το Περιφερειακό Υποκατάστημα ΙΚΑ – ΕΤΑΜ ***** αρνήθηκε να καταβάλει το ποσόν αυτό, με το επιχείρημα ότι «*δεν είναι δυνατή η αναπροσαρμογή του οφειλόμενου ποσού προς το ΜΤΠΥ*»,.

Στη συνέχεια η κυρία ***** θεωρώντας ότι η μη έγκαιρη απόδοση της οφειλής οφείλεται, αποκλειστικά, σε παράλειψη της Υπηρεσίας σας, χωρίς να έχει οποιαδήποτε ευθύνη η ίδια, κατέθεσε την ανωτέρω σχετική ένσταση με την οποία ζητάει να εξοφλήσει το Υποκατάστημά του ***** το οφειλόμενο ποσό.

Στο σημείο αυτό επιθυμώ να σημειώσω ότι, όπως βεβαίως γνωρίζετε, σύμφωνα με το άρθρ. 4, παρ. 4 του νόμου 3094/2003,

«σε περίπτωση που ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή, ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται του θέματος πριν αποφασίσει το αρμόδιο όργανο ή παρέλθει άπρακτη προθεσμία 3 μηνών από την άσκηση της προσφυγής».

Επίσης, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρ. 25 παρ.2 εδ β του Ν. 2690/99 (Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις) και από τις γενικές αρχές της χρηστής και εύρυθμης λειτουργίας της διοίκησης, οι οποίες επιβάλλουν την άμεση, κατά το δυνατό, διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών, το αρμόδιο όργανο που έχει επιληφθεί προσφυγής θα πρέπει το αργότερο εντός τριών μηνών από την υποβολή της να εκδώσει σχετική απόφαση και να την κοινοποιήσει στον ενδιαφερόμενο.

Με τα παραπάνω δεδομένα και την αυστηρή τήρηση των δεσμευτικών για μας διατάξεων, υπερεξαντλήσαμε το προβλεπόμενο τρίμηνο, αναγνωρίζοντας παράλληλα τον φόρτο εργασίας σας, καθώς και την πολυπλοκότητα του θέματος. Με το παρόν έγγραφο, επιθυμούμε να επανέλθουμε στην ουσία της ερευνώμενης αναφοράς θέτοντας υπόψη σας συγκεκριμένες σκέψεις και παρατηρήσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, οι οποίες προκύπτουν από την έως τώρα διερεύνηση της συγκεκριμένης υπόθεσης.

Ευελπιστούμε ότι με τις διαπιστώσεις που ακολουθούν θα συμβάλλουμε στη δίκαιη κρίση της Τ.Δ.Ε έτσι ώστε η Απόφαση που θα ληφθεί να μην αφήσει περιθώρια βάσιμης αμφισβήτησής της από την ενδιαφερομένη ασφαλισμένη, αποκαθιστώντας έτσι την εμπιστοσύνη της προς τις Υπηρεσίες του Ιδρύματος, αποτρέποντας παράλληλα περαιτέρω δικαστικές ή άλλες εμπλοκές.

Συγκεκριμένα θα θέλαμε να επισημάνουμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το άρθρο 33, παρ. 5, του Π.Δ. 422/1981 (κωδικοποίηση διατάξεων για το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων), *«εν περιπτώσει μη καταβολής της οφειλής ή μέρους ταύτης εντός έτους από της κοινοποιήσεως του σχετικού λογαριασμού, αυτή, η το υπόλοιπον ταύτης, αναπροσαρμόζεται βάσει του κατά τον χρόνον εξοφλήσεως ισχύοντος βασικού μισθού του μετόχου»*

Στην ερευνώμενη περίπτωση, η με αριθμ. πρωτ. 25130/28.12.1994 Απόφαση του Διευθυντή του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ – ΕΤΑΜ *****, με την οποία ακυρώθηκε ο χρόνος ασφάλισης της κυρίας ***** στο ΙΚΑ, και ορίστηκε η μεταφορά των αντίστοιχων εισφορών (342.661 δρχ. ή 1005,61 Ευρώ) στο Μ.Τ.Π.Υ, προκειμένου να αναγνωριστεί η υπηρεσία της στο Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων από 14.12.1971 έως 29.12.1985, παρέμενε ανεκτέλεστη επί 11 περίπου έτη, αφού το παραπάνω ποσό αποδόθηκε τελικά στο Μ.Τ.Π.Υ. στις **23.12.2005**.

Ως εκ τούτου, το ποσό αυτό, σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη λήφθηκε υπόψη από το Μ.Τ.Π.Υ. για αναγνώριση μέρους μόνο της προϋπηρεσίας της κυρίας ***** (για 1 έτος, 9 μήνες και 12 ημέρες), αντί του συνολικού χρόνου ασφάλισης. Προκειμένου δε να αναγνωριστεί και το υπόλοιπο διάστημα (11 έτη, 5 μήνες και 9 ημέρες) θα πρέπει να καταβληθεί στο Μ.Τ.Π.Υ, (σύμφωνα με τα δεδομένα του 2004) το ποσό των 6.359.74 ευρώ¹.

Συνεπώς το γεγονός της παράλειψης του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ – ΕΤΑΜ ***** να αποδώσει, ως όφειλε, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας (η οποία έληγε την 1^η Ιουλίου 1995), το οφειλόμενο ποσόν έχει επαχθείς συνέπειες για

¹ Βλ. το με αριθμ. πρωτ. 285003/ΟΙΚΟΘΕΝ/2006//15.5.2006 έγγραφο του Μ.Τ.Π.Υ. το οποίο απευθύνεται στο Περιφερειακό Υποκατάστημα ΙΚΑ – ΕΤΑΜ *****.

την ασφαλισμένη αφού η τελευταία θα πρέπει, είτε να καλύψει από μόνη της το υπολειπόμενο ποσό, είτε να μην αναγνωρισθεί ο χρόνος ασφάλισής της, τον οποίο και δικαιούται νόμιμα.

Στη συγκεκριμένη δηλ. περίπτωση έχουμε παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας εκ μέρους της Διοίκησης², γεγονός που συνιστά παραβίαση της αρχής της νομιμότητας και ως εκ τούτου ο διοικούμενος, ο οποίος ζημιώθηκε από πράξεις ή παραλείψεις δημόσιου νομικού προσώπου, δικαιούται να ζητήσει άρση της παράνομης κατάστασης που διαμορφώθηκε και αποζημίωση για την προξενθείσα ζημιά.³

Σημειώνεται ότι με το άρθρο 105 του ΕισΝ ΑΚ, προβλέπεται πως,

«Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης, που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος...»

Με τη διάταξη αυτή κατοχυρώνεται θεσμικά το καθεστώς της αστικής ευθύνης του δημοσίου (καθεστώς που αποτελεί βασικό συστατικό της σύγχρονης έννοιας του κράτους δικαίου κα της αρχής της νομιμότητας της διοικητικής δράσης), υπό την έννοια της υποχρέωσης του δημοσίου να αποκαθιστά τις ζημιολογίες συνέπειες που προκαλούνται από παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του, υπό τους όρους βεβαίως και τις προϋποθέσεις που θέτουν τα άρθρα 104 και 105 του ΕισΝ ΑΚ. Η ευθύνη μάλιστα του δημοσίου, στην προκειμένη περίπτωση, είναι «αντικειμενική», δηλ. «ανεξάρτητη από την ύπαρξη υπαιτιότητας του οργάνου που έχει προβεί στην παράνομη και ζημιολογική πράξη, παράλειψη ή υλική ενέργεια»⁴.

Περαιτέρω, με το άρθρο 106 του ΕισΝ ΑΚ,

«οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους»

Με την υπαγωγή λοιπόν της ερευνώμενης περίπτωσης στον προαναφερθέντα κανόνα, διαπιστώνεται ότι η παράλειψη του αρμόδιου οργάνου του ΙΚΑ να αποδώσει στο Μ.Τ.Π.Υ το οφειλόμενο ποσό, προκάλεσε ζημιά στην ασφαλισμένη, χωρίς, όπως έως τώρα προκύπτει, να υπέχει οποιαδήποτε ευθύνη η ίδια, η οποία, αφού της είχε κοινοποιηθεί η προαναφερθείσα απόφαση Δ/ντή, θεώρησε ευλόγως ότι το ΙΚΑ θα προχωρούσε στην απόδοση του ποσού, κάτι που άλλωστε επέβαλλε και το ίδιο το έγγραφο της Απόφασης, το οποίο κοινοποιείτο παράλληλα και στο Οικονομικό Τμήμα του Υποκαταστήματος με την παραγγελία «να μεταφέρει τα αναφερόμενα στο διατακτικό ποσά σε πίστωση του επί της ΕΤΕ τηρουμένου λογαριασμού για το Μ.Τ.Π.Υ.».

Συνεπώς η ευθύνη για την προκληθείσα ζημιά βαρύνει αποκλειστικά το Ίδρυμα το οποίο, κατά τα ανωτέρω, οφείλει να την αποκαταστήσει, με κάθε νόμιμο τρόπο.

² Όπως άλλωστε παραδέχεται και η Διοίκηση του ΙΚΑ αφού στο με αριθμ. πρωτ. Α62/428^α /23.10.2006 έγγραφο που σας απευθύνει αναφέρει ότι «*εκ παραδρομής δεν αποδόθηκε από το Λογιστήριο του Υποκαταστήματός σας το ποσόν της οφειλής*» προς το Μ.Τ.Π.Υ.

³ Βλ.σχετ. Επ. Σπηλιωτόπουλου, «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου», 11^η έκδοση, Αντ. Ν. Σάκουλλα, Αθήνα 2002, 91επ

⁴ Βασίλης Αντ. Βαθρακοκοίλης, «Αναλυτική Ερμηνεία – Νομολογία Αστικού Κώδικα» Β' Τόμος, Γ έκδοση, Αθήνα 1994, σελ 2558,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, σύμφωνα πάντα με τα έως τώρα δεδομένα τα οποία τέθηκαν υπόψη του τόσο από την αναφορά της κυρίας **** * από και την επικοινωνία με το αρμόδιο Υποκατάστημα του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ θεωρεί ότι θα πρέπει το Ίδρυμα να αποδεχτεί την ευθύνη της ζημιάς και να καταθέσει στο Μ.Τ.Π.Υ. το σύνολο του υπολειπόμενου ποσού που σήμερα οφείλεται, το ακριβές ύψος του οποίου θα πρέπει να καθορισθεί κατόπιν επικοινωνίας των δύο φορέων.

Άλλωστε, ας μη λησμονούμε ότι για πολύ μικρότερες καθυστερήσεις εκ μέρους της Διοίκησης, ο νομοθέτης έχει προβλέψει καταβολή πλήρους αποζημίωσης στον αιτούντα, σε περιπτώσεις μη τήρησης των προθεσμιών. Αναφερόμαστε στη διάταξη του άρθρου 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, σύμφωνα με την οποία «σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών του Ν.2690/1999, όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα από τον οικείο φορέα, πλήρης αποζημίωση». **Είναι σημαντικό δε να αναφερθεί ότι οι προθεσμίες που τίθενται από τον συγκεκριμένο Κώδικα, ακόμη και οι μεγαλύτερες εξ αυτών, υπολείπονται παρά πολύ της εντεκάχρονης καθυστέρησης που παρατηρείται στην προκειμένη περίπτωση, αλλά και της ζημιάς την οποία καλείται να υποστεί η ασφαλισμένη.**

Τελειώνοντας, θα ήθελα να σας αναφέρω, αν και εκ περισπού, ότι η εν προκειμένω διαμεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη δεν έχει, σε καμιά περίπτωση, την έννοια να προκαταλάβει την ανεξάρτητη κρίση της Τ.Δ.Ε., η οποία θα συζητήσει την ένσταση της κυρίας **** * στις 17.11.2008, πολύ δε περισσότερο να υποκαταστήσει, στην αρμοδιότητά του, το ανώτερο αυτό ασφαλιστικό όργανο του Ιδρύματος.

Αντιθέτως, μοναδικό στόχο της παρέμβασης της Αρχής, στο πλαίσιο των διατάξεων του Ν. 3094/2003, αποτελεί η συμβολή της στην επίλυση του προβλήματος με βάση την αρχή της νομιμότητας, κάτι που θα επιτευχθεί εφόσον, έχοντας διερευνηθεί ενδελεχώς και απαντηθεί στο σύνολό τους, τα ερωτήματα που εκκρεμούν και σχετίζονται με το συγκεκριμένο πρόβλημα, εκδοθεί, σύμφωνα και με το άρθρο 17 του Ν. 2690/99, σαφώς, ειδικώς και επαρκώς αιτιολογημένη Απόφαση της ΤΔΕ, η οποία μη αφήνοντας με τον τρόπο αυτό περιθώρια σοβαρής αμφισβήτησης, θα συμβάλει στην εμπέδωση σχέσεων εμπιστοσύνης του Ιδρύματος με τους συναλλασσόμενους πολίτες.

Τέλος, θα ήθελα να σας παρακαλέσω, προκειμένου να συνεχιστεί και να ολοκληρωθεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του Ν. 3094/2003 και στο άρθρο 4 του Π.Δ. 229/1999⁵, η έρευνα της αναφοράς της κυρίας **** * από

⁵ Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 4 του Ν. 3094/2003, «Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις»

«Μετά το πέρας της έρευνας ο Συνήγορος του Πολίτη, εφόσον το απαιτεί η φύση της υπόθεσης, μπορεί να συντάσσει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό και τις αρμόδιες υπηρεσίες, διαμεσολαβεί δε με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος του πολίτη[...].» Επίσης σύμφωνα με τις παραγράφους 3 & 4 του άρθρου 4 του Π.Δ. 273/1999, «Κανονισμός λειτουργίας του Συνηγόρου του Πολίτη».

«[...]Μετά το πέρας της έρευνας συντάσσεται πόρισμα, στο οποίο περιλαμβάνεται η περιγραφή της υπόθεσης, τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί ή χρησιμοποιηθεί, οι ενέργειες που έγιναν για την εξέταση της υπόθεσης, οι διαπιστώσεις και προτάσεις του. Στο πόρισμα περιλαμβάνεται επίσης και η άποψη της αρμοδίας υπηρεσίας για την υπόθεση. Στις περιπτώσεις απλών υποθέσεων συντάσσεται σημείωμα στο οποίο αναφέρονται συνοπτικά οι ενέργειες που έγιναν και το τελικό αποτέλεσμα, θέση σημειώματος επέχει και έγγραφο προς τον πολίτη που υπέβαλε την αναφορά εφόσον περιέχει τα απαραίτητα στοιχεία.

4. Το πόρισμα γνωστοποιείται, κατά περίπτωση, στον καθ' ύλην αρμόδιο υπουργό, στο νομάρχη, δήμαρχο ή στο ανώτατο όργανο διοίκησης, προκειμένου για νομικά πρόσωπα, στις αρμόδιες υπηρεσίες

τον Συνήγορο του Πολίτη, να μας κοινοποιήσετε τη σχετική Απόφαση της Τ.Δ.Ε., όσο και άλλων στοιχείων του φακέλου, τα οποία θεωρείτε κρίσιμα για την από μέρους μας απόκτηση πλήρους και σαφούς εικόνας του προβλήματος.

Με την πεποίθηση ότι θα έχουμε σύντομα απάντηση εκ μέρους σας, σας ευχαριστώ για την συνεργασία και παραμένουμε πάντοτε στη διάθεσή σας, τόσο εγώ όσο και οι συνεργάτες μου, για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θελήσετε.

Με εκτίμηση,

Γιάννης Σακέλλης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

Κυρία *****

και στον πολίτη που υπέβαλε τη σχετική αναφορά. Στο πόρισμα μπορεί να τάσσεται προθεσμία μέσα στην οποία οι αρμόδιες υπηρεσίες οφείλουν να ενημερώσουν την Αρχή για τις ενέργειές τους σχετικά με την εφαρμογή των προτάσεων ή για τους λόγους που δεν επιτρέπουν την αποδοχή τους. Αν η μη αποδοχή δεν δικαιολογείται επαρκώς, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να δημοσιοποιήσει την άρνηση εφαρμογής των προτάσεών του.»